

A LITTLE-KNOWN DOCUMENT ON THE LIFE AND FORMATION OF TUDOR VLADIMIRESCU

Radu Ștefan VERGATTI*

Summary. This year, 2021, marks the 200th anniversary of the revolution led by Tudor Vladimirescu. It also commemorates two centuries since his assassination. To evoke the formation of Tudor Vladimirescu, I used a little-known document - the moral testament of the master (*jupan*) Gheorghe Duncea. The act is important because he knew the bailiff Tudor Vladimirescu throughout his life, from childhood to death. This document specified the year of Tudor's birth, the place of birth, the way he learned to read and write, his connection with Horia from Albac, the leader of the Transylvanian peasant uprising of 1784, the reception of the first small boyars ranks, his training as a soldier in the Russian army during the Russo-Turkish war between 1806-1812. Then the Russian generals appreciated him, and the tsar decorated him with the Order of St. Vladimir, gave him a ring and promoted him to the military rank of lieutenant (*parucic*). After the war, between June and December 1814 he went to Vienna to solve the affairs of the late Elenco Glogoveanu. Then he met the atmosphere of the capital of the Habsburg Empire. His main goal was to fight for the removal of the Greeks from the leadership of Wallachia and eventually Moldova. He arrived in Bucharest again in November 1820. Then he contacted the great boyars who ruled the country. The Greek hospodar of Wallachia Alexandru Suțu was old and ill. On January 15/27, 1821, Alexandru Suțu died. Three of the great boyars, members of the Filiki Eteria, Grigore Brâncoveanu, Ghica, Văcărescu, asked him to start the revolution in Oltenia. Tudor Vladimirescu had been trained for a long time. He left for the north of Oltenia and in four days he reached the great Tismana monastery. From there he summoned his paramilitary force, the Pandurs, and called the people to battle. This is where I must end my communication. There remains only one point that Gheorghe Duncea's will clarifies. He recorded what his nephew, his son-in-law, Captain Bosoancă, told him. He said that being disguised, he went to see what was happening to Tudor Vladimirescu. This is how he saw that Tudor Vladimirescu was seized by a group of the Eteria and taken to the outskirts of Târgoviște. There he was tortured and killed, his stomach was split with a javelin, then ripped out with a suction cup. In memory of the great hero of the Romanian people, a beautiful stone monument was erected on the field from Padeș after the project of the architect State Baloșin.

Keywords: 1821, Wallachia, Oltenia, Sublime Porte, Phanariote Regime, Tsarist Empire, Eteria, Holy Alliance, Tudor Vladimirescu leader of the social movement, leader of the revolutionary liberation movement

Rezumat. Anul acesta, 2021, se împlinesc 200 de ani de la revoluția condusă de Tudor Vladimirescu. Tot acum se comemorează două secole de la asasinarea lui. Pentru evocarea formării lui Tudor Vladimirescu, am folosit un document puțin utilizat – testamentul moral al jupanului Gheorghe Duncea. Actul este important deoarece jupanul Gheorghe Duncea l-a

* University professor, Dr in the field of History, member of the Academy of Romanian Scientists

cunoscut pe Tudor Vladimirescu tot timpul vieții acestuia, din copilărie până la moarte. Acest act a precizat anul nașterii lui Tudor, locul nașterii, modul în care a învățat să scrie și să citească, legătura lui cu Horia din Albac, conducătorul răscoalei țărănilor transilvăneni din anul 1784, primirea celor dintâi mici boierii, formarea ca militar în armata rusă, în timpul războiului ruso-turc dintre anii 1806-1812. Atunci generalii ruși l-au apreciat, iar țarul l-a decorat cu ordinul Vladimir și i-a dat un inel pe care era semnătura lui și l-a înaintat la gradul militar de parucic. După război, între iunie și decembrie 1814 a fost la Viena pentru a rezolva treburile Elencăi Glogoveanu. Atunci a cunoscut atmosfera din capitala Imperiului Habsburgic. Scopul lui principal era lupta pentru îndepărtarea grecilor din fruntea Țării Românești și eventual a Moldovei. A ajuns din nou la București în noiembrie 1820. Atunci a luat legătura cu marii boieri care conduceau țara. Domnul grec Alexandru Suțu era bătrân și bolnav. În ziua de 15/27 ianuarie 1821 domnul Alexandru Suțu a murit. Trei mari boieri eteriști, Grigore Brâncoveanu, Ghica, Văcărescu i-au cerut să declanșeze revoluția în Oltenia. Tudor Vladimirescu era pregătit de mult timp. A plecat spre nordul Olteniei și în patru zile a ajuns la marea mănăstire Tismana. De acolo a convocat forța lui paramilitară, pandurii și a chemat poporul la luptă. Aici trebuie să închei comunicarea mea. Rămâne un singur punct pe care îl lămurește testamentul lui Gheorghe Duncea. El a înregistrat ce i-a povestit nepotul său, ginerele său, căpitanul Bosoncă. Acesta a povestit că deghizat fiind a mers să vadă ce se întâmplă cu Tudor Vladimirescu. Așa a văzut cum Tudor Vladimirescu a fost luat de un grup de eteriști și dus la marginea Târgoviștei. Acolo stomacul i-a fost despicat de un iatagan. Apoi intestinalele i-au fost smulse afară cu o sucală. În amintirea marelui erou al poporului român, s-a ridicat un frumos monument din piatră pe câmpul de la Padeș după proiectul arhitectului State Baloșin.

Cuvinte-cheie: 1821, Valahia, Oltenia, Sublima Poartă, regimul fanariot, Imperiul Țarist, Eteria, Sfânta Alianță, Tudor Vladimirescu lider mișcare socială, lider mișcare revoluționară de eliberare

This year, 2021, marks the 200th anniversary of the uprising of the Romanians led by Tudor Vladimirescu, over the entire Romanian territory. I have oftentimes paused, in the past, over the remarkable personality of the Oltenian *moșnean* (freeholder), who could no longer resist the oppression from the Romanian and Levantine boyars.

Relatively much has been written about Tudor Vladimirescu and the revolution that he had initiated and headed. I have adopted the term of “revolution” for his movement, because it determined a profound change of economic, social, political and cultural regime for the Romanian people. So, on this topic I wholeheartedly agree with my former professor Andrei Oțetea, who wrote that in 1821 there was a revolution.¹ Justifiably, he remained the author of a reference work, which was impossible to push aside by those that followed him – attempting to assert themselves by attacking those from the past, invoking elements that have been previously used.²

¹ Acc. Andrei Oțetea, *Tudor Vladimirescu și revoluția din 1821*, Ed. Științifică, Bucharest, 1971, passim.

² G. D. Iscru, *Revoluția din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu*, Ed. Albatros, Bucharest, 1982, passim; Mircea T. Radu, *Tudor Vladimirescu și revoluția din Țara Românească*, Editura Scrisul Românesc, 1978, passim.